

Pertti Pesonen

Pariisin kongressissa 1961 vetäytyi muutamien alojen tutkijoita omiin erityisistuntoihinsa, jotka eivät kuuluneet kongressin varsinaiseen ohjelmaan. Hedelmällisimmäksi on sittemmin osoittautunut Alexander *Heardin* johtama kokous, jossa suunniteltiin puoluetoiminnan rahoituksen tutkimista. Floridan yliopiston professori *Arnold J. Heidenheimer* organisoi tälle istunnolle jatkokokouksen Genevessä.

Mutta tällaiset spesialistikokoukset saivat myös ensi kerran virallisen sijan maailmankongressin ohjelmassa. Genevessä järjestettiin äsken mainitun lisäksi viisi muutakin spesialistikokousta. Ne kestivät tavallisesti yhden päivän, ja niihin osallistuivat periaatteessa vain organisaattorin kutsumat alustajat ja keskustelijat.

Ainakin suomalaiselta kannalta kiinnostavin oli *Stein Rokkanin* järjestämä, vaalitutkimusta käsitellyt kokous. Siinä keskusteltiin ensin *W. J. M. Mackenzien* puheenjohdolla vaalitutkimusten aloittamisesta aikaisemmin käsittelemättömissä maissa. Saatiin kuulla tutkijain kokemuksista Australiassa, Intiassa, Länsi-Intiassa, Sveitsissä ja Alankomaissa. *Angus Campbellin* puheenjohdolla keskusteltiin sen jälkeen poliittisen järjestelmän eri tasojen yhdistämisestä samaan tutkimukseen. Alustajina olivat mm. *D. Lerner*, *W. Miller*, *A. Ranney*, *S. Rokkan*, *H. Valen*, *E. Scheuch*, *E. Allardt* ja *P. Pesonen*.

Aikoinaan I.P.S.A:ssa käsiteltiin painostusryhmiä. Tämä johti mm. 1958 teokseen *Interest Groups on Four Continents*, johon osallistui suomalaisena kirjoittajana *Lolo Krusius-Ahrenberg*. Teoksen toimittaja *Henry Ehrmann* oli nyt virittänyt painostusryhmäkeskustelun uudestaan alkuun, ja tätä puhetta jatkuikin Genevessä suunniteltua pitempään. Neljäs huomattava spesialistikokous käsittelee kvantitatiivisten aineistojen käyttöä. Sen organisoi *Yalen* professori *Karl W. Deutsch*. Oli vielä kaksi pienempää kokousta. *Raymond Polin* järjesti istunnon *Hobbesin* ja *Locken* tutkijoille

sekä Bertrand de *Jouvenel* kokouksen, jossa puhuttiin poliittisesta konjunkturista.

Spesialistikokoukset tulevat ilmeisesti vakiintumaan tärkeäksi osaksi valtiotieteilijäin maailmankongresseja. Niissä päästään heti hedelmälliseen tieteelliseen keskusteluun, joskin ajan niukkuus pakottaa pitämään niissä kohtuutonta kiirettä.